

Kisbolygóokkultációk

A kisbolygók által okozott csillagfedések megfigyelése hazánkban még alig kezdődött meg, melynek fő oka feltehetően az előrejelzések hiánya volt. Az elmúlt hónapokban a Jelenségnaptárban és a Meteor Gyorshírekben egyaránt hírt adtunk a fontosabb jelenségekről. Nagyon lényeges, hogy a megfigyelők a negatív észleléseket is beküldjék a feldolgozóközpontoknak. Ennek két fontos oka van. Egyrészt ezek segítségével a kisbolygók pillanatnyi pályamenti helyzetét, s így pályáját az eddiginél pontosabban határozhatjuk meg, másrészt megállapítható az észlelt kisbolygó átmérőjének felső határa, ami a további előrejelzések szempontjából különösen jelentős.

Az alábbiakban - Pósa Ottó szíveségéből - csehszlovák amatőrtársaink 1984-85-ös eredményeit közöljük rövidített formában.

(545) MESSALINA - SAO 57899, 1984.10.21. ◀

Brünnben nyolc megfigyelő próbálta észlelni a jelenséget, de az előrejelzett időpont után húsz perccel döntő többségük abbahagyta a megfigyelést. Így mindössze hárman látták az okkultáció jóval későbbi bekövetkeztét, melyet zavart az időközben kialakult vékony cirrusréteg. Milan Mudia (40 cm-es reflektor) 04:13:15,4 UT-kor észlelte a csillag elhalványodását, a végét pedig 04:13:32,9-ben jelölte meg (időtartam 17,5 másodperc). Jan Safár (25x100 B) 04:13:21,7-04:13:32,4 UT között észlelte a csillag elhalványodását (időtartam 10,5 mp). A harmadik megfigyelő, Tomáš Gráf (15 cm-es reflektor) nem látta az okkultációt. Jindrich Silhán Zdanicében 20 cm-es refraktorral, tökéletes észlelési körülmények között biztosan észlelte a csillag fedését. Az általa feljegyzett kezdeti és végidőpontok: 04:13:15,8 ill. 04:13:30,9 UT (időtartam 15,1 mp.) Érdemes megjegyezni, hogy az okkultáció utolsó öt másodpercében Gráf megpillantotta a 8,4 magnitúdós csillag közvetlen közelében levő 13 magnitúdós csillagokat, melyeket korábban a SAO csillag fénye elnyomott. Vyskovban négy megfigyelőből álló csoport észlelt, de okkultációt egyikük sem jegyzett fel.

(747) WINCHESTER - 1984.11.04. ◀

A kisbolygót öt helyről próbálták megfigyelni (Brünn, Rimaszombat, Veseli nad Moravou, Vyskov, Zsolna), de a csillag 20"-es körzetében sehol sem látták.

(40) HARMONIA - 1984.12.03. «

B. Konecny (Zdánice) 20 cm-es refraktorral figyelte a jelenséget, de 22:10-22:40 UT között a csillag és a kisbolygó végig felbontott volt. P. Rapavy (Rimaszombat) 15 cm-es refraktorral észlelt. A csillag-aszteroida pár végig felbontott maradt, 22:27 UT-kor voltak egymáshoz legközelebb.

(206) HERSILIS - 1985.01.18 «

P. Rapavy (Rimaszombat) 15 cm-es refraktorral 01:02-01:11 UT között fedést nem látott.

(7) IRIS - 1985.02.16. «

M. Znásik (Zsolna) 11 cm-es refraktorral 20:45-21:21 UT között figyelte a jelenséget. A csillag-kisbolygó pár 20:03-21:21 között látszólag egybeolvadt, de okkultáció mégsem következett be. P. Rapavy (Rimaszombat) 15 cm-es refraktorral 20:55-21:27 UT között észlelt. A csillag-kisbolygó párt 21:05-21:26 között ő sem tudta távcsövével felbontani, okkultációt nem látott.

(454) MATHESIS - 1985.03.12. «

J. Silhán és S. Lupac (20 ill. 15 cm-es refraktor) Zdánicéből észlelt. A kisbolygó és a csillag képe 20:38-21:13 között felbonthatatlan volt, de fényességcsökkenés nem következett be.

(18) MELPOMENE - 1985.10.05. «

J. Silhán és P. Hájek (20 ill. 15 cm-es refraktor) Zdánicéből próbálkozott. A kisbolygó 02:25 UT-kor volt legközelebb a csillaghoz, de még ekkor is tisztán felbontható, 2"-es párnak látszott a két égitest.

(602) MARIANNA - 1985.10.06. «

K. Halir (Plzen) 10 cm-es refraktorral 22:16-22:48 UT között, P. Rapavy (Rimaszombat) 15 cm-es refraktorral 22 óra után észlelte a csillagközelítést. A legnagyobb közelség idején 2"-re volt a két égitest egymástól.

(70) PANOPEA - 1985.11.05. «

J. Silhán (Zdánice) 20 cm-es refraktorral 03:00-03:51 UT között figyelte a kisbolygót, de okkultációt nem észlelt.